

mand Forslag om at ekspropriere offentlig Jord, og dette Forslag blev stærkt støttet fra forskellige Sider, bl. a. af det fortræffelige 12te tingvalgte Medlem (Ole Hansen), som vi har i Øjeblikket. Det ærede Medlem holdt en ganske fortræffelig Tale til Fordel for Forslaget. Maa jeg straks bemærke: Det var offentlig Jord, der her var Tale om, det var ikke privat Jord, det drejede sig om. Forslaget gik ud paa, at hvis der ikke opnaedes Overenskomst med de offentlige Autoriteter om Jorden, eller det ikke kunde lykkes paa anden Maade at tilvejebringe Jorden, skulde Ekspropriation af offentlig Jord kunne finde Sted. Det ærede 12te tingvalgte Medlem sagde den Gang: Jeg vil meget anbefale dette Forslag. Jeg ser egentlig ikke, at de Indvendinger, som den højtærede Minister i Gaar fremsatte mod dette Forslag, er af nogen stor Vægt, og han tilføjede: „Jeg vil sige, at hvis man ogsaa vilde ekspropriere Jord fra private, var Forholdet et andet“ — han udtrykte sig altsaa meget mildt —, men føjede han saa til, han vilde egentlig ikke finde, at der var noget uretfærdigt i at ekspropriere Jord fra dem, der havde nedlagt Huse, og dem er der jo mange af. Altsaa, det ærede 12te landstingsvalgte Medlem talte den Gang udmærket for at ekspropriere offentlig Jord og vilde intet have imod ogsaa at ekspropriere privat Jord hos de Bjere, der havde nedlagt Huse, men der var ikke Tale om nogen Grænse ved 150 Tdr. Land, man vilde ogsaa komme langt længere ned; der er jo mange med langt mindre Arealer, der har nedlagt Huse. Jeg er fuldstændig enig i det ærede Medlems Udtalelser den Gang, og jeg ved, at det ærede Medlem er en Mand, der ikke løber fra et gammelt, godt Standpunkt, og som derfor ogsaa sikkert staaer paa det i Dag. Jeg føler mig derfor overbevist om, at han i Dag vil være med til at virke for, at dette Lovforslags § 4 gaar igennem, thi derved bliver man i nogen Maade i Stand til at gøre den Uret god igen, som er sket saa mange Steder ved Nedlæggelse af Huse. Det er meddelt mig, uden at jeg er i Stand til at kontrollere det — men det ærede Medlem ved sikkert bedre end jeg, om det er rigtigt —, at der i de senere Aar skulde være nedlagt 12 Landejendomme i det lille Sogn, hvori det ærede Medlem bor. I det lille Sogn paa 500—600 Indbyggere, hvori jeg bor, er i den Tid, jeg kan huske, fra omkring 1870 til nu, 15—16 Landbrug nedlagte og 5—6 oprettede i Stedet, altsaa over en halv Snes Landbrug færre er der nu i dette Sogn end i 1870. Jeg maa maaske i Parentes sige, at det forekommer mig, at de Bestræbelser, som

man fra Lovgivningsmagtens Side har udfoldet for at oprette mindre Husmandsbrug, skæmmes noget af, at der samtidig hermed er nedlagt langt flere mindre Landbrug, end der er oprettet. Det ærede Medlem, jeg nævnedes før, Folketingsmand Thomas Larsen, frafaldt den Gang Ordet, da jeg havde talt, og erklærede, at han var ganske enig med mig, Mindretallets Ordfører, altsaa gik fuldstændig med til Ekspropriationen, som den den Gang var foreslaaet. Jeg nævnedes før, at Folketingets udmærkede Formand var Medforslagsstiller, og jeg beklager meget, at Afstemningen den Gang ikke fandt Sted ved Navneoppraab, saa at man kunde kontrollere, hvorledes der var blevet stemt, for jeg føler mig fuldkommen overbevist om, at ogsaa dette Tings højtærede frisindede Formand havde stemt til den rigtige Side. Der var jo heller ikke noget galt heri, og Aaret i Forvejen havde man haft Forslag, der gik i lignende Retning, fremsat af to saa landskendte og højtærede Navne som Bojsen og Claussen. I Samlingen 1890—91 fremsatte de Forslag om Udlægning af Jord til Havelodder, der hvilede helt og fuldt paa Ekspropriation, enten Jorden saa var privat eller offentlig. Det maa ikke forundre, at det Spor, som Bojsen og Claussen satte i 90erne, blev traadt af det ærede 12te landstingsvalgte Medlem og de andre udmærkede Herrer, jeg nævnedes, saavel som af min egen Ringhed og mine nærmeste Meningsfæller. Men det, jeg beklager, er, at man nu er kommet ud af det Spor, at de nuværende Venstremænd af yngre Dato synes at være noget mere moderne, moderne i den Forstand, at de i Virkeligheden synes at gøre Højre eller det konservative Folkeparti overflødig i begge Rigsdagens Ting. Men et saadant moderne Tilsnit synes mig ikke at klæde Venstre. Hvorfor ikke fastholde de gamle Standpunkter fra Slutningen af 90erne og støtte dette Forslag? Uden dette Forslags Vedtagelse vil Jordreformen neppe faa synderlig Betydning. Jeg er ikke blandt dem, der nærer saa overordentlig stor Tro til, at man efter den Stilling, Venstre indtager til dette Forslag, gaar med til Gennemførelsen af de andre i en saadan Form, at de overhovedet kan gennemføres. Jeg hører, at man er imod de periodiske Vurderinger og kun vil være med til at prøve dem to Gange i Løbet af 10 Aar. Men jeg mener, at de Folk, der vil gaa ind under denne Lov, har Ret til at vide, under hvilke Forhold de gaar ind i Fremtiden. Thi det lyder meget smukt, naar Venstre i dette Øjeblik siger: Ja, om 10 Aar vil vi fortsætte, dersom det viser sig at være rigtigt, men naar vi ser